

**UCHWAŁA NR LIV/907/2021
RADY MIEJSKIEJ W PRUDNIKU**

z dnia 17 grudnia 2021 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla
Gminy Prudnik na rok 2022**

Na podstawie art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119) Rada Miejska w Prudniku uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla Gminy Prudnik na rok 2022, w brzmieniu stanowiącym załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Prudnika.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej

Alicja Isalska

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla Gminy Prudnik na rok 2022

1. Wstęp

Głównym aktem prawnym dotyczącym rozwiązywania problemów alkoholowych jest ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Program w swych założeniach zakłada również realizację szeregu działań wynikających z w/w ustawy, jak i innych ustaw oraz dokumentów strategicznych, do których należą m.in.:

- ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym;
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej.

Realizacja zadań prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych określa gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z nadużywania alkoholu.

Odpowiednie kształtowanie polityki społecznej pozwala określić szczegółowe zadania, które gmina może realizować poprzez działalność: wychowawczą, informacyjną i edukacyjną. Należy również stworzyć warunki sprzyjające realizacji potrzeb w zakresie motywowania do powstrzymania się od spożywania napojów alkoholowych. Działania te dotyczą osób uzależnionych jak i współuzależnionych (współmałżonków, partnerów, dzieci). Opieką należy otoczyć całą rodzinę, w której występują problemy związane z chorobą alkoholową. Występuje tu również powiązanie z przemocą, która ściśle wiąże się z nadużywaniem alkoholu.

Podstawą realizacji Programu jest współpraca różnych instytucji, stowarzyszeń, organizacji pozarządowych, osób fizycznych.

2. Diagnoza

Rok 2020 przyniósł wiele nowych regulacji prawnych wywołanych coraz większą liczbą zachorowań na chorobę COVID-19. W dniu 2 marca 2020 r. wprowadzono ustawę o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19.

W związku z sytuacją w naszym kraju działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych została w znacznym stopniu ograniczona i miała ona wpływ na dane, które zebrane zostały do diagnozy za rok 2020.

Diagnozę lokalnych problemów sporządzono również na podstawie danych statystycznych zgromadzonych w Urzędzie Miejskim w Prudniku oraz w instytucjach pomocowych zajmujących się tym zagadnieniem, w tym:

- Ośrodka Pomocy Społecznej;
- Poradni Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu w Prudniku;
- Komendzie Powiatowej Policji;
- Sądzie Rejonowym w Prudniku;
- Powiatowym Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Prudniku.

Zestawienie wybranych danych statystycznych przedstawia się następująco:

Instytucja	Liczby z 2020r.
Powiatowa Komenda Policji	
Przeprowadzono interwencje domowych wywołanych spożyciem alkoholu	867
Ujawniono osoby, wobec których istnieje podejrzenie o stosowanie przemocy	129
Łącznie zatrzymano osoby kierujące pojazdami mechanicznymi pod wpływem alkoholu	55
Poradnia Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu	
Zarejestrowo osoby z rozpoznaniem uzależnienia od alkoholu	110
Objętych leczeniem uzależnionych	75
Osoby współuzależnione, które podjęły leczenie	18
Funkcjonowały grupy terapeutyczne	3
Sąd Rejonowy	
Sprawy dotyczące leczenia odwykowego	35
Sprawy dotyczące nieletnich	6
Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej	
Zgłoszonych osób z problemem alkoholowym	22
Założono „Niebieską Kartę”	3

Wśród powodów udzielania pomocy i wsparcia podopiecznym Ośrodka Pomocy Społecznej w Prudniku wymieniany jest również alkoholizm. Dane dotyczące udzielanej pomocy przedstawiają się następująco:

	2020
Liczba rodzin objętych pomocą materialną z powodu uzależnienia	27
Liczba osób objętych procedurą „Niebieska Karta”	169

Odrębnego omówienia wymaga działalność punktu informacyjno-konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz ofiar i sprawców przemocy. Działalność punktu jest finansowana przez Gminę Prudnik, a jego miejsce działalności zlokalizowane jest w Ośrodku Pomocy Społecznej. W ramach punktu prowadzone są następujące działy poradnictwa:

- prawny;
- psychologiczny;
- terapeutyczny.

W roku 2020 z zakresu pomocy prawnej udzielonych zostało 186 osobo/porad. Skorzystało z nich 130 kobiet i 56 mężczyzn. W zdecydowanej większości z porad korzystali podopieczni Ośrodka Pomocy Społecznej (dalej OPS). Niewielki odsetek zgłaszanych problemów dotyczył spraw związanych z przemocą w rodzinie, czy też alkoholizmem. Raczej były to okoliczności towarzyszące, ale nie jedyne zgłaszane w ramach porad z zakresu spraw rodzinnych, w tym rozwodowych.

W ramach dyżurów psychologicznych udzielonych zostało 174 osobo/porad. Skorzystało z nich 158 kobiet i 16 mężczyzn. W dużej mierze do punktu zgłaszały się osoby mające problemy wychowawcze i edukacyjne ze swoimi dziećmi. Szereg spraw dotyczył przemocy ze strony najbliższych, kryzysu w małżeństwie czy też trudnej sytuacji rodzinnej. Osoby korzystające z poradnictwa psychologicznego, to:

- dzieci z rodzin, w których występuje przemoc;
- dorośli - ofiary przemocy;
- dorośli - sprawcy przemocy;

- dorośli posiadający orzeczenie o niepełnosprawności;
- dorośli w głębokim kryzysie (śmierć bliskiej, osoby, utrata pracy, uzależnienia, zespół stresu pourazowego);
- dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności;
- dorośli z diagnozą choroby psychicznej.

Udzielono porady terapeutycznych skorzystało z nich 139 osób, w tym 26 kobiet i 113 mężczyzn. W terapii brały udział oprócz osób uzależnionych również ich rodziny. Z Punktu Informacyjno - Konsultacyjnego korzystają głównie osoby głęboko uzależnione, wielokrotnie leczone oraz mające trudności z utrzymaniem abstynencji. Działający przy OPS Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w 2020 procedurą „Niebieskiej karty” objął 248 osób.

Z analizowanych danych wynika, że choć w ostatnich latach zmniejszyła się liczba rodzin i osób z problemem alkoholowym korzystających z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej, jednak z uwagi na znaczny odsetek tych rodzin i osób zasadnym jest zapobieganie następstwom tego nałogu i objęcie tych osób pomocą o charakterze profilaktycznym.

3. Cel i zadania Programu

3.1 Główny cel Programu

Głównym celem Programu jest zapobieganie uzależnieniom poprzez systematyczną realizację różnych form oddziaływań skierowanych do społeczności lokalnej oraz niwelowanie skutków wynikających z problemów uzależnień poprzez zapewnienie pomocy specjalistycznej.

3.2 Cele szczegółowe Programu

3.2.1 Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu

- zapewnienie pomocy psychologicznej i terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz członków rodzin, w których występuje przemoc fizyczna, psychiczna poprzez organizowanie i finansowanie dodatkowych zajęć lub sesji terapeutycznych, pomoc sprawcom i ofiarom osób związanych z problemem alkoholowym, uzależnionym i współuzależnionym - szkolenie profesjonalistów i praktyków pracujących z uzależnionymi i ich rodzinami, tworzących lokalną koalicję trzeźwościową;
- pomoc w prowadzeniu grup samopomocowych dla uzależnionych i współuzależnionych;
- działania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, związane z realizacją zadań, a przede wszystkim podejmowanie interwencji w stosunku do uzależnionych od alkoholu oraz wobec członków rodziny w celu zmotywowania ich do podjęcia leczenia odwykowego poprzez wszczynanie procedury „Niebieskiej Karty”, wydawanie opinii przez biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu;
- zakup i upowszechnianie materiałów edukacyjnych informujących o istocie uzależnień i lokalnym systemie pomocy.

3.2.2 Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

- przyjmowanie zgłoszeń o przypadkach występowania nadużywania alkoholu, prowadzenie dokumentacji;
- motywowanie osób zgłoszonych do podjęcia dobrowolnego leczenia;
- kierowanie osób zgłoszonych do Komisji na badanie przez biegłych sądowych (psychologa i psychiatrę) celem wydania opinii i wskazania rodzaju zakładu leczniczego;
- przygotowywanie dokumentacji wraz z opinią biegłych, kierowanie wniosku do sądu rejonowego;
- świadczenie pomocy psychologicznej, terapeutycznej oferowanej przez Poradnię Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu;
- prowadzenie zajęć psychologicznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i przemocy domowej w placówkach oświatowych gminy (w szkołach na terenie Gminy Prudnik);

- prowadzenie punktu konsultacyjno-informacyjnego, w tym udzielanie poradnictwa w ramach współpracy z Ośrodkiem Pomocy Społecznej dla ofiar przemocy w rodzinie, motywowanie ich do działania;
- finansowanie programów edukacyjnych dotyczących problematyki przemocowej, udział w kampaniach społecznych organizowanych przez Ministerstwo Rodziny Polityki Społecznej, Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, stowarzyszenia działające na rzecz osób krzywdzonych i chorych związanych z tematyką przemocy w rodzinie;
- doposażenie świetlic opiekuńczo – wychowawczych oraz biura Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- utworzenie na terenie miasta placówki wsparcia dziennego - opracowanie projektu, dokumentacja.

3.2.3 Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych

- działalność świetlic opiekuńczo - wychowawczych prowadzona przez:
 - * Prudnicki Ośrodek Kultury i Biblioteki Publicznej w obiektach wiejskich domów kultury na terenie Gminy (z wyłączeniem obiektu w Niemysłowicach),
 - * Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Prudniku w obiekcie Schroniska,
 - * Stowarzyszenie „Kultury i Edukacji Romów” w Prudniku w obiekcie Stowarzyszenia,
 - * Zespół Szkolno – Przedszkolny Nr 1w Prudniku w obiekcie Domu Katolickiego przy parafii Świętego Michała Archaniola w Prudniku,
 - * osoby prowadzące działalność gospodarczą – w obiekcie Spółdzielni Mieszkaniowej w Prudniku,
 - * Stowarzyszenie Odnowy wsi Niemysłowice „Bukowy Las” w obiekcie Publicznego Stowarzyszeniowego Przedszkola w Niemysłowicach,
- wspieranie alternatywnych form spędzania wolnego czasu;
 - finansowanie programów profilaktycznych o charakterze edukacyjnym w placówkach oświatowych dla dzieci, młodzieży i rodziców;
- udział w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach (Rajd Maluchów, Zachowaj Trzeźwy Umysł, itp.) mających na celu promowanie zdrowego stylu życia, skierowanych głównie do mieszkańców gminy;
- wspieranie programów promujących zdrowy styl życia realizowanych przez kluby sportowe, jako alternatywna propozycja spędzania czasu wolnego;
- organizowanie szkoleń z zakresu rozpoznawania i przeciwdziałania zjawiskom alkoholizmu i przemocy;
- wdrożenie i realizacja programów terapeutyczno–edukacyjnych do szkół podstawowych i ponadpodstawowych;
- finansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży objętych organizowanie zajęć dla rodziców – podnoszenie ich kompetencji wychowawczych;
- informacja w lokalnej prasie i mediach społecznościowych na temat działań podejmowanych na terenie gminy Prudnik w zakresie problemów alkoholowych i innych.

3.2.4 Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych

- włączenie organizacji pozarządowych w wykonywanie zadań wynikających z programu poprzez udział w konkursach;
- doposażenie bibliotek szkolnych w publikacje na temat uzależnień;
- wspomaganie działań służb miejskich – straży miejskiej, policji z zakresu zadań ujętych w Programie.

3.2.5 Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

- przeprowadzanie czynności wyjaśniających, zmierzających do ustalenia osób dopuszczających się naruszenia przepisów zabraniających reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz zabraniających sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości, osobom do lat 18, na kredyt lub pod zastaw.

3.3 Finansowanie Programu

Realizacja zadań w ramach Programu finansowana będzie ze środków własnych Gminy pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Dodatkowym źródłem finansowania mogą być inne środki, pozyskiwane zarówno przez Gminę, jak też pozostałych interesariuszy Programu.

3.4 Koordynacja i realizacja Programu

Za koordynację i realizację Programu odpowiedzialny jest Wydział Organizacyjny Urzędu Miejskiego w Prudniku. Program realizowany jest we współpracy z innymi podmiotami, w tym w szczególności:

- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- podmiotami i instytucjami realizującymi zadania z obszaru profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień;
- organizacjami pozarządowymi;
- organizacjami kościelnymi i związkami wyznaniowymi.

4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

4.1 Zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Inicjowanie działań dotyczących realizacji Programu.
2. Współpraca z podmiotami realizującymi zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
3. Prowadzenie działalności informacyjnej, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
4. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu w stosunku do osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, w tym:
 - motywowanie osób do podjęcia leczenia odwykowego;
 - udzielanie informacji o sposobach i miejscach uzyskania pomocy w rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
 - kierowanie osób zgłoszonych do Komisji na specjalistyczne badania diagnostyczne (diagnoza choroby alkoholowej);
 - kierowanie do sądu wniosków w sprawie orzeczenia o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego;
 - udział w postępowaniu sądowym.
5. Wydawanie opinii o zgodności z uchwałami Rady Miejskiej w Prudniku lokalizacji punktów sprzedaży alkoholu, zgodnie z art. 18 ust. 3a ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
6. Prowadzenie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń zgodnie z przepisami ustawy.
7. Udział w pracach zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

4.2 Działania Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W 2020 roku do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło 25 wniosków o objęcie leczeniem odwykowym osób nadużywających alkoholu. Komisja zebrała się na

9 spotkaniach roboczych. Zaproszono 71 osób, z czego zgłosiły się 24 osoby. Na badania przez biegłego sądowego skierowano 48 osób w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczenia odwykowego. Na potrzeby Komisji, biegli sądowi wykonali 25 badań, na podstawie których wydali 25 opinii. Do Sądu Rejonowego w Prudniku skierowano 25 wniosków o wydanie postanowienia o zobowiązanie do leczenia odwykowego. Procedury zobowiązania do leczenia umorzono wobec 4 osób (wycofanie wniosku, podjęcie leczenia, brak danych do rozpoznania uzależnienia, zgon uczestnika, zbieg spraw, ustanie przesłanek ustawowych).

W oparciu o Uchwałę Nr LX /856/2018 Rady Miejskiej w Prudniku z dnia 30 sierpnia 2018 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Prudnik oraz Uchwałę Nr LX /856/2018 Rady Miejskiej w Prudniku z dnia 30 sierpnia 2018 r. w sprawie zasad usytuowania na terenie Gminy Prudnik miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych rozpatrzono lokalizację punktów sprzedaży wskazanych w 4 złożonych przez przedsiębiorców wnioskach o wydanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych. Opinię pozytywną dotyczącą lokalizacji otrzymały wszystkie złożone wnioski.

4.3 Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje miesięczne wynagrodzenie za udział w planowanych posiedzeniach Komisji w wysokości - 170, 00 zł brutto.

2. Członkom Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, którzy biorą udział w doraźnych posiedzeniach Komisji, przysługuje dodatkowe miesięczne wynagrodzenie w wysokości - 70,00 zł brutto.

3. Podstawę do wypłacania wynagrodzenia stanowi udział w posiedzeniach Komisji potwierdzony podpisem członka Komisji na listach obecności z odbytych posiedzeń planowanych i doraźnych w danym miesiącu.

4. W razie nieobecności członka na posiedzeniu Komisji wysokość wynagrodzenia określona w ust. 1 ulegnie proporcjonalnemu zmniejszeniu w stosunku do ilości odbytych w danym miesiącu posiedzeń.

5. Wypłata wynagrodzeń następuje raz w miesiącu do ostatniego dnia miesiąca, w którym odbyła się Komisja. W przypadku posiedzenia Komisji w ostatnim tygodniu miesiąca wypłaty dokonuje się do 7-go dnia następnego miesiąca.

6. Ustala się sposób rozliczenia podróży służbowych wynikających z wykonania zadań i pełnienia funkcji członków Komisji polegających na:

- kontroli działalności świetlic opiekuńczo – wychowawczych na terenie gminy Prudnik z wyłączeniem miasta Prudnika,
- kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy Prudnik z wyłączeniem miasta Prudnika,
- na wyjazdach na szkolenia, konferencje, spotkania robocze celem podnoszenia kwalifikacji, według zasad obowiązujących w stosunku do pracowników zatrudnionych w Urzędzie Miejskim w Prudniku zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej. Polecenie każdego wyjazdu służbowego podpisuje Burmistrz Prudnika.